

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100

Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Liepos-July 24 d., 1975 m.

Kaina 15c

171

HELSENKIS NESPRES RYTU EUROPOS SIENU

ITALAI KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI PAŠALINO SAVO VADOVĄ A. FANFANI

ROMA. — Valdantieji Italijos krikščionių demokratų partija po paskutinių savivaldybės rinkimų, kuriuose komunistų atstovai pasiekė daug laimėjimų, nutarė paleisti naują vadą, naujų šūkių, ir atnaujinti savo aparatą. Tautinės Tarybos 180 narių suvažiavimas 103-69 balsais pareiškė nepasitikėjimą 67 metų amžiaus generaliniam sekretoriui Amintore Fanfani ir jis pasitraukė iš pareigų. Aštuoni tarybos nariai nuo balsavimo susilaikė.

Fanfani per 20 metų buvo dominuojantis asmuo Italijos politikoje. Jis iki galo kovojė prieš savo kritikus ir nesutiko pasitraukti geru metu, tačiau pakeitimų partijos vadovybėje reikalingumą matė ir jo rėmėjai. Praėjusį mėnesį iš partijos centro komiteto pasitraukė šeši asmenys, jų tarpe trys ministrai. Fanfani partiją vadovavo paskutinius dvejus metus. Prieš tai jis yra buvęs premjeras ir įvairių ministerijų valdytoju.

Krikščionių demokratų Tautinė Taryba pakartojė savo partijos opoziciją bet kokiai koalicijai ar bendradarbiavimui su komunistų partija. Taryba išreiškė pasitikėjimą premjerui Aldo Moro, kurio mažumos vyriausybė valdo Italiją jau 8 mėnesiai.

Laikiama, kad, atskratę Fanfani, Italijos krikščionių demokratų vadai pasuks partiją kairesniu keliu, pasiūlys daugiau populiarų reformų, kurių stoka varo balsuotojus į komunistų rėmėjų eiles. Jei padėtis nepasikeis, galima laukti, kad jau 1977 metų parlamento rinkimuose stipriausia partija gali pasirodyti komunistų partija, atsilikusi nuo krikščionių demokratų savivaldybių rinkimuose tik dviem nuosimčiais.

Amalrikas grįžo pas žmoną į Maskvą

MASKVA. — Andrejus Amalrikas, kuris praleido kalėjimuose ir Sibire 5 metus, sugrįžo į Maskvą pas savo žmoną. KGB valdininkai išakė jam per 72 val. iš Maskvos pasišalinti, tačiau rašytojas atsisakė ir liko žmonos bute. Jis pareiškė užsienio korespondentams, kad valdžia yra veidmainė. Ji rengiasi važiuoti į Helsinkį ir pasirašyti deklaraciją, kur žadama padėti susijungti išskirtoms šeimoms, o pati tas šeimas prievarta išskiria.

Amalrikas pranešė, kad KGB ragino jį atsisakyti savo knygoje: "Ar Sovietų Sąjunga išliks iki 1984 metų?" paskelbtu minčių, tačiau jis atsisakė. Jis prievarta nerašysias nė vieno žodžio. Savo knygoje jis pranešavo, kad sovietų atskirų tautų tybių nesutarimai ir karas su Kinija sudraskys sovietų imperiją.

WASHINGTONAS. — Birželio mėn. pragyvenimo kainos Amerikoje vėl pakilo 0.8 nuosimčiais, daugiausia dėl maisto, gazolino ir senų automobilių pabrangimo. Lyginant su 1967 metų kainomis, kas tais metais kainavo 100 dol., dabar kainuoja 160.6 dol.

IŠ VISO PASAULIO

PARYŽIUS. — Pietų Vietnamo laikinosios, revoliucinės valdžios užsienio reikalų ministrė Nguyen Thi Binh pripažino, kad Vietname buvo "tam tikri sabotazo veiksmai, už kuriuos atsakingi asmenys bus griežtai nubausiti. Ministrė pareiškė, kad buvusieji P. Vietnamo kareiviai bus perauklėti ir integruoti į naują visuomenę.

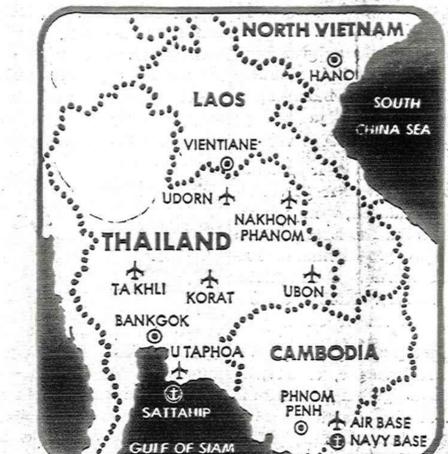
ROMA. — Italijoje prasidėjo Europos Bendrosios Rinkos ir 20 arabų valstybių pasitarimai, pirma kartą pradėti Kaire prieš mėnesį. Bandoma išvystyti didesnę bendradarbiavimą tarp Europos ir arabų kraštų finansų, pramonės, kultūros, technikos, žemės ūkio ir prekybos srityse.

WASHINGTONAS. — Naujasis vidaus sekretorius Stanley Hathaway jau suvaitis yra gydomas Bethesda jūrų laivyno ligoninės psichiatru nuo "vidutinės depresijos". Jis pareiškė, kad buvo prisaikdintas birželio 13 d., po 43 dienų apklausinėjimo senate, kur prieš jo paskyrimą kovoję aplinkos apsaugos grupės.

MASKVA. — Du rusų kosmonautai, kurie jau 60 dienų skrieja erdvės stotyje Saliut 4, šią savaitę užbaigs darbą ir sugrįš į žemę. Kosmonautai pulkininkas Klimuk ir civilis Sevastjanov sumušė sovietų ilgo skridimo erdvėje rekordą, kuris buvo 30 dienų. Amerikiečiai yra išbuvę savo erdvės laboratorijoje 84 dienas.

WASHINGTONAS. — Sen. Richard Schweiker, komiteto, kuris tiria Amerikos žvalgybos veiksmus, narys, pasakė, kad prezidento Kennedžio nužudymas galėjo būti keršto veiksmas už CIA planus nužudyti Kubos diktatorių Castro. Senatorius pareiškė, kad gali tekti iš naujo atidaryti Kennedžio mirties tyrinėjimus.

MASKVA. — Pavyzdys, kaip Sovietuose gaminami filmai. Pasižymėjęs filmų artistas režisierius Andrejus Vajda grasinant, kad jo filmas "Pažadėtoji žemė" bus visiškai uždraustas, buvo priverstas leisti cenzūrai padaryti kai kurias "pataisas". Filmas baigiamas scena, kur sušaudomi darbininkų manifestacijos dalyviai. Kadangi filmas skirtas rodyti ir pačioje Sovietijoje, Vajda turėjo specialiai išplėsti "revoliucinę" sceną ir išimti iš filmo per daug drąsias erotines scenas, kurios vėl bus įdėtos kai filmas bus siunčiamas rodyti Vakarų valstybėse.

Amerikos vyriausybė rengiasi sumažinti Tailandijoje laikomų savo aviacijos vyrų skaičių. Aviacijos bazės bus perduotos Tailandijai. Kambodijoje Amerikos bazių jau nebėra.

Opozicija išėjo iš Indijos parlamento

NEW DELHI. — Indijos parlamentas patvirtino vyriausybės paskelbtą pavojaus stovį ir davė vyriausybei plačias galias kovoti su politine krize. Opozicijos partijos išėjo iš parlamento ir paskelbė boikotą. Premjerė Gandhi pareiškė, kad politinės teisės ir laisvės tik tol įmanomos, kol viešpatuoja tvarka. Anarchija veda į visų individo laisvų ir teisių žlugimą. Ji sveikino naują "disciplinos atmosferą", kuri atsiradusi iš laikraščių cenzūros. Kai nėra laikraščių, nėra agitacijos, nėra skleidžiamų gandų ir žmonių kurstymo, pasakė Indira Gandhi.

Vyriausybė atidėjo rinkimus Keralos provincijoje ir pasiūlė konstitucijos pakeitimą, kuris suteiks dideles teises valstybės prezidentui.

Reikalauja rinkti naują prezidentą

BUENOS AIRES. — Revoliucinė Monteneros grupė paskelbė Argentinos spaudoje apmokamus skelbimus, kur reikalauja, kad prezidentė Peronienė pasitrauktų ir būtų rengiami naujo prezidento rinkimai. Revoliucinė Monteneros grupė taip pat turtinga iš pagrobimų įkaitų, kuriuos giminės išpirkdavo su morkėdamas dideles sumas. Už dviejų biznierių paleidimą ta grupė gavo net 60 milijonų dolerių. Grupė reikalauja, kad peronizmas sugrįžtų į kairę, kur buvo anksčiau. Prezidentė paskyrė ekonomikos ministru 69 metų Pedro Bonnani, buvusį finansų ministru 1952 m. Daug tinkamų asmenų nesutinka įvykdyti vyriausybės, kol neišiki pačios prezidentės pozicija. Daug įtakingų peronistų norėtų prezidentę pakeisti.

→ Ispanijos 10 darbininkų vadų nuteisti kalėjimu iki 7 metų už riaušes 1972 m. Kiti 13 kaltinamųjų išteisinti dėl įrodymų stokos.

Pratęsė taikos priešiuos mandata

KAIRAS. — Egipto prezidentas Sadatas pareiškė savo kalboje, kad Egiptas neturi pakankamai pagrindą pratęsti J. T. taikos koriguomenės mandata Sinajauje. Mandatas pasibaigia šiandien ir Sadatas pasitaręs su savo Valstybės Taryba, vakar paskelbė, kad Jungt. Tautų kareiviai galės likti dar 3 mėn.

Izraelio dalinis įžengė į Libaną ir susprogdino du namus, iš kurių paleistiniai apšaudė Izraelius. Septyni Izraelio kareiviai buvo sužeisti. Kareiviai parsivėdė į Izraelį šešis arabus, kurie kaltinami parama palestinečiams teroristams.

Maskva perka Amerikos javus

WASHINGTONAS. — Praėjusią savaitę Sovietų Sąjunga užpirkė Amerikoje 117 mil. bušelių kviečių, o Kanadoje — 75 mil. bušelių. Pirmadienį žemės ūkio departamentas paskelbė, kad sovietų agentai Amerikoje užpirkė 177 milijonus bušelių kukurūzų ir 51 mil. bušelių miežių, kuriuos pardavė Continental Grain Co.

Javų pirkimai mano, kad sausra sovietų javų auginimo provincijose vėrs Maskvą ieškoti ir daugiau javų. Miežių pardavimas gali pakelti alaus kainas Amerikoje. Šis javų biznis sovietams kainuos: 540 mil. dolerių už kukurūzus, 217 mil. dol. už miežius ir 410 mil. dol. už praėjusią savaitę užsakytus kviečius.

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybė paskelbė naujas taisykles pramonei, reikalaujama sumažinti įvairių įpakavimų ir kitų išmetamų dalykų naudojimą. Gaminiai turės būti skiriamai ilgesniam laikui, patvaresni. Prancūzai anksčiau mėgdavo posakį: Netaisyk, bet pirk naują, pigiau kainuos. Naujos taisyklės ragina prancūzus daiktus taupyti, juos remontuoti, taupyti energiją ir žaliavas.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

→ Uostų darbininkų unija nutarė neboikotuoti Amerikos javų siuntimo į Sovietų Sąjungą, jei javų pardavimas nepakils Amerikos ekonomikai. Kitaip darbininkai atsisakys pakrauti parduotus javus.

→ Prezidentas Fordas, kurio naftos produktų kainų pasiūlymą Kongresas atmetė, ieško su Atstovų Rūmais kompromisinio plano.

→ Margaret Thatcher, Britanijos opozicijos vadovė, rugsėjo 22 d. sutiko atvykti į Čikagą, kur ją kviečia Rooseveltto un-to vadovybė. Ta proga ji aplankys kitus Amerikos ir Kanados miestus.

→ Angoloje, buvusioje Portugalijos kolonijoje, vėl susitarta dėl karo pabaigos, kurias organizavo Afrikos Vienybės organizacijos suvažiavimas.

→ Britų parlamentas nubalsavo pakelti sau algas 28%, nes atstovų algos nebuvo keliamos jau ketveri metai. Parlamentarai dabar gaus 11,500 dol. per metus.

→ Federalinė Prekybos komisija ir kongreso komitetas pradėjo tyrimą, kodėl Amerikoje pritrūko metalinių konservavimo stiklinių dangtelių. Amerikiečiai, maisto kainoms pabrangus, emė daugiau konservuotų vaisių ir daržovių. Stiklinių su dangteliais gamintojai sakosi gamina milijonus dangtelių, bet parduotuvėse jų sunku gauti.

Portugalai griaua komunistų štabus

LISABONA. — Portugalijos prezidentas Francisco de Costa Gomes pakvietė pas save socialistų partijos vadus pasitarti apie naujos vyriausybės sudarymą. Socialistai pareiškė nesugrįšią į vyriausybę, kol jai vadovaus komunistams palankus gen. Goncalves. Portugalijos užsienio reikalų ministras Ernesto Melo Antunes sugrįžo iš Romos ir pripažino, kad Portugalija šiuo metu nėra palankioje pozicijoje derėtis su Europos Rinkos valstybėmis dėl paskolos. Portugalija prašė 300 mil. dol. tačiau Rinkos valstybės paskolų žada duoti tik demokratinei Portugalijai.

Komunistų būstinės buvo sudegintos ar sugriautos 14-koje Portugalijos miestų. Minias skirstydama kariuomenė turėjo vieną karį žuvusį, nušautą kito kareivio, sužeistų buvo 40.

Azorų salose žmonės atvirai kalba apie atskirymą nuo Portugalijos. Konstitucinio seimo rinkimo metu komunistai Azoruose gavo tik 2 balsų. Azorai yra devynios salos Atlanto vandenynė, apie 1,000 mylių nuo Portugalijos krantų. Nors gyventojai yra portugalai, salose yra nemaža Amerikos įtaka, nes dažnai sustoja JAV karo laivai ir yra aviacijos bazė.

BALTIEJI RŪMAI GREIT ATSAKĖ Į A. SOLŽENICINO PRIEKAIŠTUS

Vakarai atsakė į žodį "recognize"

WASHINGTONAS. — Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ron Nessen, paskaitęs Aleksandro Solženicino kaltinimus, kad prezidento Fordo dalyvavimas Helsinkio viršūnių suvažiavime ir pasirašymas Europos Saugumo konferencijos deklaraciją yra Rytinės Europos išdavimas, pabrėžė korespondentams, kad suvažiavimas ir parašai "jokiu būdu legaliai neišsprendžia Rytų Europos sienų". Sekretorius Ron Nessen išpėjo korespondentus nenuodoti "visokių paprastų bendrybių" rašant apie saugumo konferencijos susitarimus.

Sekretorius Nessen pabrėžė, kad tie susitarimai nėra sutartis ir nėra legaliai surišantieji dalyvaujančias valstybes, kurių vadai Helsinkyje tuos susitarimus pasirašys. Prezidentui Fordui nereikės tų susitarimų duoti senatui tvirtinti, nors prezidentas apie susitarimus su senato vadais kalbės.

Sienų deklaracijoje, paaiškino Ron Nessen įrašyta, kad sienos Europoje neturėtų būti bandomos pakeisti jėga, tačiau sienos gali būti keičiamos taikingais keliais ir susitarimais. Amerikai ir kitoms Vakarų valstybėms reikalaujant susitarimuose buvo nenaudojamas žodis "pripažinti" — "recognize". Todėl žinios, kad dokumentas patvirtins dabartines sienas yra šiek tiek suprastintas ir subendrintas.

Antradienį senatorius Henry Jackson, demokratas iš Washingtono, paskelbė pareiškimą, kritikuodamas prezidentą, kuris padėdas sukurti iliuziją, kad buvo padaryta rimta pažanga į didesnę Europos saugumą. Sen. Jacksonas sutiko, kad Helsinkio dokumentas "jokiu būdu nelegalizuoja sovietų dominavimo Rytinėje Europoje, tačiau prezidento Fordo parašas bus rusų aiškinamas, kaip Vakarų pasitraukimas."

Prezidentas Fordas pirmadienį susitiko su keliais žurnalistais, jų tarpe su Bill Anderson. Prezidentas jiems pareiškė, kad JAV nepripažino ir nepripažins Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Helsinkyje pasirašomas dokumentas nebus formaliai sutartis, bet tik tarpvalstybinis aktas. Šiomis dienomis Bill Anderson perduos amerikiečiams skaitytoms pačius svarbiausius pasikalbėjimo su prezidentu klausimus ir atsakymus. Pabaltijo ir Rytų Europos klausimais Chicago Tribune pasirodys keli jo straipsniai.

Chicago Daily News Washingtono biuro vedėjas Peter Lisagor vakar aprašė Baltųjų Rūmų pastangas atsakyti prezidento kritikams. Lisagoras irgi pamini sekretoriaus Nessen atsakymus ir pridėda: "Kongresas kasmet priima "Pavergtųjų Tautų rezoliuciją, išreiškiančią paramą trijų Baltijos valstybių Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybei. Laukiama, kad nemaža Amerikos piliečių iš tų kraštų "lobby" įsijungs su protestais dėl prezidento dalyvavimo Viršūnių konferencijoje."

Portugalijos socialistų partija ir liaudies demokratų partija atsakė į jį vyriausybę, kol jai vadovaus premjeras Goncalves. Socialistams buvo pasiūlytos dvi vietos naujame kabinete. Partija pagrasino nariams, kurie įeis į naują vyriausybę, išmetimu iš partijos. Penktadienį šaukiamas Ginkluotųjų Jėgų Judėjimo 250 narių susirinkimas, kuris bandys išspręsti susidariusią krizę, kurios neišsprendžia 30 karininkų Revoliucinė Taryba. Portugalijos šiaurėje toliau vyksta neramumai. Žmonės puola komunistų būstines. Alcobacos mieste, 80 mylių į šiaurę nuo Lisabonos, du asmenys buvo sužeisti, kai šimtai žmonių puolė komunistų štabą. Kariuomenė šaudė į orą ir iš aspuoto namo išgelbėjo vietinius komunistus, apgretus kareivių uniformomis.

Trys ministrai išėjo iš valdžios

LISABONA. — Trys Portugalijos ministrai atsisakė įeiti į naujai formuojamą kabinetą: užsienio prekybos ministris Jose da Silva Lopes, aplinkos — pulk. Jose Augusto Fernandes ir užjūrio teritorijų ministras Antonio de Almeida Santos.

Portugalijos socialistų partija ir liaudies demokratų partija atsakė į jį vyriausybę, kol jai vadovaus premjeras Goncalves. Socialistams buvo pasiūlytos dvi vietos naujame kabinete. Partija pagrasino nariams, kurie įeis į naują vyriausybę, išmetimu iš partijos.

Graikų spaudimas Atstovų Rūmuose

WASHINGTONAS. — Ar-tėjant Atstovų Rūmų balsavimui dėl karinės paramos Turkijai, tūkstantiai Amerikos graikų išvystė didelę laiškių rašymo akciją. Taisyklių komiteto posėdyje kelias dienas sekė graikų šventikas Evagoras Constantinides iš Merillville, Indianos. Komiteto pirmininkas Ray Madden yra iš to paties Indianos distrikto.

→ Washingtoną suvažiavę graikų kilmės amerikiečiai lanko atstovus, įrodinėdami, kad Turkija neturi gauti Amerikos ginklų. Praėjusią savaitę apie 15,000 graikų demonstravo. Balsavimas Atstovų Rūmuose įvyks šią savaitę.

Debesuota, gali lyti, diena 75°, naktį 65°; Saulė teka 5:36, leidžiasi 8:18.

ZVILGSNIS Į PIETŲ AMERIKA

(Tęsinys)

KUR KRISTAUS STATULA LAIMINA MIESTĄ

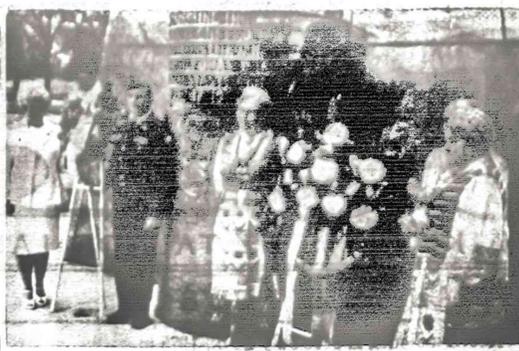
Jau nuo mokyklos suolo, matydamas Rio de Janeiro nuo traukas būdavau sužavėtas nuostabiais vaizdais bei panorama. Labiausiai mane domi no neįprastai aukštai Kristaus statula, kuri simbolizuoja patalaimą ir teikia gerbūvį miestui. Svajodavau pamatyti Rio ir dabar tą svajonę realizuoju. Štai sėdžiu lėktuve, skrodžiu debesis ir svajoju apie Rio. Patiko man Sao Paulo savo savita architektūra, dangoraižiais ir didingom bažnyčiom. Patiko parkai kur plauko antys, gieda gaidžiai ir kudakina vištos. Prūdelyje plauko gulbės, lyg visų paukščių karalienės.

Negaliu nepaminėti didingos su mižiniškoms kolonomis katedros, kur lietuvis prel. Ragažinskas darbuojasi. Tai kažkas nepaprasto, didingo, mistiško. Jos išorė, kaip ir vidus, nuteikia nepaprastai turistą ir kybiecia užskūti apsidairyti. Prieš katedrą mažas parkas, kuriame įrengtas Beiliejus.

Illuminacijos net akį veria. Vaikšto briedžiai, ozkos, avys šieną kramsnodamos, o žiopių pilna, stovi ir žiūri. Gražu ir nauja. Tik aš nesupratau, kam prie tų gyvulių žąsys, antys ir vištos? Tiems paukščiams pastatytos geldelės lesama, ir ten visi meta pinigus. Na, kas kraštas tai tradicijos. Jiems labai gražu ir prasminga.

Būčiau pamiršęs, kad Sao Paulo mačiau labai turtingai įrengtus klubus ir jų turtingus rajonus. Patį ta klubų aplinka nuostabiai graži. Ilgai liks atmintyje vargdienių šeima, kuri mačiau basą, apiplyšusią, suvargusią benamę. Sako, kad atklydę iš kalnų į didmiestį darbo ieškoti: Tėvai ir penki maži vaikai, lyg šešėliai pro mane praslinko. Norėjau sustabdyti ir duoti pinigų, bet toliau matau dar didesnes šeimas ir taip tik stovėjau apstulbęs ir stebėjau tuos vargšus.

O Naujų Metų vakaras. Kur jie sutiks Naujus Metus? Gal dėl tokios priežasties Naujų Metų nuotaika buvo visai suglumusi

Birutietis ir Amerikos Legiono lietuvių postų atstovai prie Dariaus ir Girėno paminklo lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno mirties sukakties proga. Nuotrauka Martyno Nagio

Nepamirštama kelionę padarė p. Petrakis, kuris visą Naujų Metų dieną vežiojo po Sao Paulo rodydamas gražiausias vietas. Mačiau gražios architektūros, o be to, jis pasakojė daug iš lietuvių gyvenimo praeities. Sužinojau tiesiog nesmagių, bet buvusių įvykių su Jėzuitais ir bendruomenės valdya, kuriuos aiškinėte vėliau per teismą bandė juos išvaryti. Bet kur tų dūmų nėra. Dabar viskas gerai baigėsi ir visi laimingai gyvena. Su dkingumu miniu geru žodžiu, nes jėzuitai mane globojo.

Lėktuvas išlenda iš debesų ir, sėdint prie lango, galiu stebėti Brazilijos žemę, į kurią mūsų broliai ir sesės kadaise su viltimi į geresnį gyvenimą važiuo. Kalnai ir išraižyti kontūrai, lyg gyvatės išsiraite upeliai ir lyg juodi tashai kaimiečių pirkelės. Neilgas čia skridimas, berods tik 1-na valanda. Tuojau pasigirs kapitonio balsas — susirikiškite diržus — leidžiamės. Žavingas Rio apgūlis mane, lyg lauką sveičia. Žinau ir neabejoju kad jis man bus sveilingas. Leidžiasi lėktuvas prie vandens ir atsitrenkia į žemę.

Skubu ir aš su visais atvykusiais į aerodromą, lyg ir mane kas būtų atėję pasitikti. Kaip netikėtina. Aerodromas pačiame mieste. Štai tik žengi gauti taksi ir tau prieš akis daugiaukščiai namai, kalnai ir kiek į kairę pasisukus, spokso nustebęs vandenynas. Tai Atlantas puošia šio gražaus miesto krantus ir gaivina besimaudančius. Mieste sena baroko statyba ryškiai išsiskiria iš šiolaišinės, kuri panaši į dideles dėzes sukaltais tik tam, kad būtų kur gyventi. Kai soferis stipriai paspaudžia stipriai pedalą ir įvažiuoja į automobilių susigrūdimą. Atitraukiu dėmesį nuo gatvių ir praivių stebėjimo — nusigastu. Čia važiuoja ne taip, kaip Amerikoje... Taigi nejuokai. Nauja vieta, nauji planai. Dairausi išorės iš viešbučio, kad pradėčiau orientuotis reikiama kryptimi. Sutapimas, atsitiktinumas, bet sužinau, kad esu miesto centre. Gaunu žemišlapį, pastudijuoju ir suran

kur stovi Kristaus statula. Užsikelki į Sugar Loaf kalną ir liksi be žado... Tarp veik trijų milijonų gyvenojų, mieste yra ir lietuvių. Nebedaug jų čia belike, nes jaunimas nylautėjęs ir nebesirodo, arba su mažomis išimtimis bepasirodo lietuvių bendruomenėje. Ir iš tų esančių vis kaskart daugiau iškeliauja į amžina pilsį. Štai mirė ankstyvesnės bendruomenės steigėjas kun. Juozas Janulionis. Ir nėra vieno lietuviškos sūlo, kuris visus skatino ir jungė. Kitą dieną už jo vėlė buvo ir pamaldos, kuriose teko dalyvauti. Pamaldos kaip tik ir vyko toje aukščia minėtoje koplyčioje. Susirinko 36 lietuvių. Pamaldos vyko portugalų kalba, lietuviškai sugiedojo pora posmų "Pulkims Ante kelių" ir Marija, Marija. Kunigas lietuvių tėvo bet motinos lenkės sūnus, lietuviškai labai šilpnai susigaudo. Bandė kalbėti į susirinkusius, bet jam niekas nešėjo. Jokio, anei vieno sakinio neįstengė teisingai pasakyti, o kai ko visai nesupratau, jis norėjo pasakyti. Vargšas, gal pamatė žmonių nuotaišką ir emė atsisprasinėti.

To dar negana, be jo pamaldų visi norėjo sugiedoti Lietuvos himną ir neįstengė, sumaisė posmus, praleido. Po visko raudau reikalo pastebėti, jei jau ašmintis nebeveikia, reikėtų turėti tekstą. Sužavėjo čia mane vienas ten buvęs, gražiai nauagės, blondinas ir mėlynakis jaunuolis Vaitkevičius, kuris taip gražiai kalba lietuviškai. Jis pasakojosi, kad nežilgo išaušė Amerika pasieks studijų reikalais.

Susipažinau ir su jo tėvais, kurie anksčiau gyvenę Kaune ir dabar prisikaitomi prie dykų. Teko susitikti dar vieną šviesią poją Dūbųskų šeimą, kurie mane ir į šią koplyčią atgabeno.

Bažnyčia iš lauko kukli, bet vidaus įrengimas žavėtinas. Net ir suolai išdrožinėti tik pas juos gaunamo medžio. Mano ašikintojas sužinojęs, kad aš lietuvis, pasakė, kad šioje bažnyčioje yra koplyčia kur lietuvių savo kalboje turi pamaldas. Bažnyčia statyta 1699 m ir baigta 1711 m. Tai unikumas. "Combo" užrašas. Einu keisti pinigų. Čia doleris 8 kruzera, kai tuo tarpu banke duoda tik 7,57 kruzeras. Už tą čia eilės, o bankai neturi dolerių keitėjų. Amerikiečiams turistams čia viskas pasidaro žymiai brangiau. Gal už tai čia jų ilgesniam laikui nepalieka, o vyksta į Buenos Aires. Rio de Janeiro, buvusi Brazilijos sostinė, išsidėsčiusi tarp kalnų pasakiškame grožyje. Nors pats miestas, kada jį mindžioji savomis kojomis, toli gražu tokio vaizdo nesudaro, bet nežūrint to, pripažintas gražiausių miestų pasaulyje. Aš gi šuktelečiau dar ypatingiau, pavadindamas — nuostabaus grožio miestu. Ak, tik užvažiukai ant Corcovado uolos,

Pas juos užėngs ir Petras Bickas, bet de ja jo nesustikau. Kiek teko girdėti, jis laikosi nuostaliai ir niekur nebesirodo. (Bus daugiau)

Angoloje prasidėjo kovojančių pasitarimai

LISABONA, Portugalija. — Angolos sostinėje, Luandoje, vakar prasidėjo visų trijų ko-

vojantųjų grupių vadų pasitarimas apie galimybes sustabdyti karo veiksmus. Vadinamas liaudies frontas yra geriau organizuotas. Jis išvijo demokratines jėgas į priemiestį, kur gali jas visai apsupti ir sunaikinti. Portugalų kariuomenės atstovai nori sumažinti žudynes ir nenaikinti turto. Provincijoje komunistų nėra.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui
7722 George St.
La Salle, P.Q., Montreal 690,
Canada
tik už \$5.00 metams!
(Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prašome iškirpti ir pristūsti (Pavardė ir vardas)
su virš nurodytu prenumeratos (Tikslus adresas)
mokesčiu.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS
Juozo Liūdžiaus Raštai
Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.
PETRONĖLĖS LICZUJUVIENĖS
ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ
88 puslapiai. Kaina \$1.00.
Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiuntus pinigus tokiu adresu:
"NAUJENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ
Daugelį nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet nežinau kas si klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuvių mimimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas. Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo abai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiek ko žodžio metrikaciją ir surasė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę pavadinimą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygelė jums bus pasiūsta, jei du dolerių atsiūsite šiuo adresu:
NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SODYBŲ PIEVELĖS
Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiulias savo pievelę. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Seštoko knygelė, kuri vadinas
SODYBU PIEVELĖS
Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręsti ir prižiūrėti. Naujienos šio knygelę pardavinėja. Užvaziavusį gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba neturi užvaziuoti, tai gali atsiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiūsiame. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:
NAUJENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA
Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuolė bet kokių knygų spinta ar lentyna.
K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 392 psl. \$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00
Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražiai viršeliais. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštai virs. \$5.00
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50
Kipras Bielinis, GANA TŲ JUNGO, 492 psl., minkštai viršeliais. \$5.00
Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
P. Liūdžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl. \$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00
Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.
NAUJENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. MA 1-6100

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA
Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.
Juozas Kapažinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūnant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 278 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.
Juozas Kapažinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsėja. Tai yra Amerikoje besikuriantis ir patvariai iškūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.
ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.
D. Kuraitis, MAGISKUŲJŲ KILIMŲ Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpažintis. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.
D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos perarytos lengvu, gražiu stiliumi.
Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENU KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.
Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIŲOS SUKAKTIES PARASTĖJE. 84 psl. Kaina \$1.50.
Šie ir kiti leidiniai yra gaunami
NAUJENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar pinigų perlaide.

Clevelando sportininkas Duane Kuiper (priekyje) patoka, kad gėlytė toliau nūmesti ir geriau pateikti sviedinį, tuo tarpu baltimorietis Don Baylor užima pozicijas laukiamam sviediniui.

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast. Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal. A good chunk of that money seems to disappear by itself. So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need. Unless there was a nest egg building up all that time. A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds. And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too. That's good to know.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Kas čia dabar darosi?

Detentė teorijoj ir praktikoj. Kas ruošia antrąją revoliuciją. Bendradarbiautojų ir naujosios kairės bendras bruožas.

Padangėje ir valstybinėse įstaigose bei žinių tarnybos institucijose propaguojama draugystė su Sov. Sąjunga ir kitais komunistiniais kraštais kasdieniame gyvenime eina visai priešinga kryptimi, o kartais tampa net grėsmingais įvykiais. Tai rodo, kad detentė yra tik didelė apgaulystė ir gerai dresiruota vaidyba.

Prieš apie 15 metų JAV valdžios pradėta staigų socialinių reformų bei civilinių teisių propagavimą, daugeliu atvejų perėmė komunistinės grupės bei jų kontroliuojami sąjūdžiai, žinomi bendru naujosios kairės vardu. Dalinai tai buvo atgarsis į vakarų ir vidurio Europos komunizmo teoretikų utopinį atsišaukimą — mažinti skirtumus tarp kapitalizmo ir komunizmo, kartu pastarajam siekiant žmoniško veido ar naujos kaukės.

Artinantis Amerikos revoliucijos ir nepriklausomybės 200 metų sukakčiai, visai Amerikai yra sudaryta American Revolution Bicentennial komisija tinkamam šios didingos šventės minėjimui bei koordinaciniams darbams. Tokios komisijos bei komitetai jau yra sudaryti kiekvienoje valstijoje, miestuose ir

miesteliuose. Neatsilieka net paskiros organizacijos, tautinės grupės bei institucijos. Visur vyksta posėdžiai, daromi sprendimai, ieškoma kaip geriau ir iškilmingiau paminėti tas sukaktis.

Betgi šen ten girdėti šnabzdesiai ir net balsai, kad švenčiant šias sukaktis įvyksianti revoliucija. Tuos gaudus skleidžia minėtos naujosios kairės grupės, įsisteigusios bendrą organizaciją — The People's Bicentennial Commission. Jos tikslai visai skirtingi nuo oficialios American Revolution Bicentennial komisijos.

Pastarajai š. m. balandžio mėn. surengus Concord, Mass., istorinių įvykių minėjimą su misterijos tipo vaidinimu bei istorinių įvykių vaizdžių pakartojimu, PBC pirm. Jeremy Rifkin suorganizavo triukšmingą demonstraciją, tikslu trukdyti renginiui, kuriame dalyvavo prez. Gerald Fordas. Toje demonstracijoje dalyvavo virš 25,000 piktiurnų, daugiausia akademinio jaunimo.

Po eilės ramių metų TV operatoriai, siūsti iš stočių parodyti JAV gyvenutojams istorinį renginį, nukreipė savo aparatų objektuvus link demonstrantų,

Simas Kudirka ir Dr. Jonas Genys, Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai Washington, šiu metų liepos 12 dieną dalyvavo Kenosha, Wis., Lietuvių Dienos šventėje. Nuotrauka V. Jaunkalničio

stengdamiesi perduoti kuo pikčiausias išdaigas.

J. Rifkin savo veiklą ir planus pradėjo 1971 m. Jis pareiškė esąs revoliucionierius ir 200 m. sukakties minėjimui turi vadovauti ne Baltieji Rūmai, bet revoliucionieriai, kurių tikslas yra atroji revoliucija — sudemokratinėti ekonomiją, kaip kadaisė valstybės steigėjai sudemokratinė valdžią. Apie ekonomijos sudemokratinimą taip pat kalba ir planuojama steigti naujoi JAV kompartija.

PBC yra numatęsi gana plačią programą bei propagandą. Simon ir Schuster leidykloje yra užsakyti 9 knygos. Jau išėjusio Common Sense II rašoma, kad "pagrindinis demokratinės ekonomijos tikslas yra decentralizuoti ekonomines krašto institucijas, kurios būtų valdomos ir kontroliuojamos darbininkų ir vietos bendruomenės". J. Rifkin tvirtina, kad 932 radijo stotys pažadėjo duoti PBC minutas pranešimus ir 120 TV stočių — nukreipti savo linzes link demonstrantų.

Tuo tarpu organizacija operuoja \$200,000 metiniu biudžetu, pinigų gauna iš įvairių fondų, pajamų už paskaitas ir pelno už paruoštą mokyklinę literatūrą.

PBC organizaciją J. Rifkin taip pat vadina Naujuoju Amerikos sąjūdžiu, kuris kartu su naujosios kairės organizacijomis turi "neleisti sistemos gynėjams atstovauti Amerikos revoliucines tradicijas. Vieton to, revoliucinės tradicijos turi būti panaudotos izoliuoti dabartines institucijas ir kaltinti jas nesugebėjimu realizuoti revoliucijos svajonių, vadinant visą praeitį korporacijų tironija, kuri yra monarchijos pakaitalas".

PBC taip pat puola visus dabartinės sistemos reformatorius, teikdama, kad tik visiškai perversmas išlaikys 1776 m. revoliucionierių tradicijas. Rifkin pareiškimu "originalus revoliucijos idealų supratimas veda link Thomo Paine, Samo Adams ir Benjaminio Rush taip pat Amerikos žmonių su Leninu, Mao, Che Guevarra link visų prispaustų žmonių siekimo.

Tarpe PBC platinamų knygų yra komunizmo teoretiko Herberto Apthekero raštai, Komunistų manifestas ir Mao mintys bei posakiai.

Reikia pastebėti ir stebėtis, kad visų komunistinių grupių bei naujosios kairės organizacijų vadovai ir nariai yra daug veiklesni ir atkaklesni už savo priešus — demokratijos šalininkus. Deja, tokias pat savybes turi ir mūsų bendradarbiautojai, tiltų su sovietais statytojai bei jų įtakoje esą kitokie Lietuvos okupacijos tolerantai.

Betgi reikia juos visus gerai pažinti ir žinoti jų retorikos pagrindus, tada jų pastangos ir darbai bus tik pajaukos verti, nežiūrint kai kurių TV stočių bei laikraščių oportunistinio palankumo.

nant "svieto perėjūnais", samdiniais, raštininkais, sandėlių sargais.

M. Šnarienė vienoje vietoje taip sako: "...savęs nevertumo ir visokios menkystės antkritį esame atsigabėję dar iš Vokietijos stovyklinių laikų. Ir tada, kaip įmanydami stengėmės sąvajį kultūringumą rodyti įvairiems "svieto perėjūnams", UNRROS ir IRO raštininkams ir sandėlių sargams, kuriuose net pagarbiai vadinom "karininkais". Kitoje vietoje: "Vargu kuris tų okupacines valdžios samdinių, sugrįžęs namo, bent prisimins tas mūsų pastangas "pasirodyti". Tai M. Šnarienės žodžiai.

Kalbant apie kultūrą, tai vis dėlto gana grubus pareiškimas. Norėtusi M. Šnarienę paklausti, būtent, iš kur mes, anot jos, tą "savęs nevertumo ir visokios menkystės antkritį" atsinešėme? Vokietijos stovyklinius laikus? Manding — ar tik ne iš Lietuvos? Juk iš stovyklos Vokietijoje sugūžėjome tiesiog iš Lietuvos. Ir štai ten gyvenant nežinioje, be vilties ir ateities, vis dėlto tų "svieto perėjūnų", raštininkų, sandėlių sargų net "karininkais" vadina mūsų pagalba beveik visi atsidūrėme ten, kur kas norėjome — kaip ir M. Šnarienė, štai dabar Amerikoje.

Buvo tokių, kurie norėjo grįžti Lietuvon, net rusų okupuoton — jie grįžo. Kodėl dabar toks neapykantos išpuolis prieš tuos, kurie mums padėjo pagal laiko ir vietos padiktotas sąlygas? Vien tik Amerika pokario — pabėgėlių reikalams per Jungtinių Tautų organizaciją vėliau IRO davė du šimtus milijonų dolerių ir todėl visai pateisinama, kad Amerikos buvo netik teisė ir pareiga turėti lemiamą žodį tų pabėgėlių reikaluose, taigi juo labiau tuos reikalus tvarkantį personalo parinkime ir skyrime.

Kad to personalo žmonės buvo vadinami "karininkais" — kuo jie čia kalti? Tai žioplumas tų, kurie juos taip vadino, nenusivokdami, kad žodis "officer" civiliniame gyvenime nereiškia "karininką", bet valdininką. Juk ir dabar Jungtinių Tautų įvairių organizacijų val-

dininkai — tarnautojai vadina "officer" ir aš nežinau ar juos kas karininkais, mūsų kalbos prasme, vadina.

Be abejo, M. Šnarienės "karininkais" vadinamų tarpe buvo visokių: dauguma buvo dori ir sąžiningi valdininkai, pradžioje kad ir be patyrimo tokioms pareigoms, na ir vienas kitas kuriam sava kišenė rūpėjo daugiau, negu pabėgėlių reikalai, kuriuos tvarkyti jis buvo atsiūstas.

Betgi tokių yra visur ir visada. Štai, kad ir dabar, net tikrų, dargi marinių, karininkų tarpe, Kalifornijos vietnamiečių bėglių stovykloje (marinų bazėje Camp Pendleton), kur reikalus tvarko išimtinai marinių karininkai ir pagalbinis, taip pat karinis, personalas — paaikėjo vieno kapitono nesąžiningumas, kad jis buvo sučiuptas pabėgėliams skirtus stovyklos reikmenis bevežas į savo privatų sandėlį net sunkvežimiais. Betgi dėlto vietnamiečiai pabėgėliai nei kiek nenukentėjo, jie gavo savo — kas jiems buvo skirta, kaip kad mes gavome savo — kas mums buvo skirta ano meto Vokietijos stovyklose, nežiūrint tų M. Šnarienės taip nekenciamų "karininkų", raštininkų, sandėlių sargų, "svieto perėjūnų". Žinai, kad juos visus užtardamas

gimu labai nepopuliaru reikala, bet tai darau dėlto, kad manau, jog nedera kolioti žmones, atstovavusius kraštą, kuris mums suteikė milžinišką pagalbą stovyklose ir galiausiai atidare vartus į naują mūsų gyvenimą. Tas kraštas — Amerika. Tas pat tinka pasakyti ir apie D. Britaniją, Australiją ir kitus, pabėgėlius įsileidusius, kraštus. Niekinant dabar tų kraštų anulaikinius, stovyklinius, pareigūnus — niekinama ir tie patys kraštai. Nemanau, kad to siektų M. Šnarienė. Bet faktas lieka faktu — just for the Record.

Jūs žinote?

Amerikiečiai dažnai padėjuoja, net pyksta ir barasi, kai persikėlus į naują namą ar būta reikia laukti dieną ar dvi, kol įvedamas naujas telefonas, kas neretai įvyksta net tą pačią dieną ir tekinuoja vos 10—20 dolerių (žiūrint kokį aparatą pasirinkti).

O kaip yra Prancūzijoje (jau visai nekalbant apie sovietinę Rusiją) — tame Europos kultūros lopšyje, į kurį ypačiai amerikiečiai, turistai plūsta milijonais? Prancūzijoje, šiais metais, dabar, naujo telefono įvedimas kainuoja 244 doleriai ir jo reikia laukti... virš dviejų metų.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį gelmantių spindintį žiedą, apkašo medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamazū įveda į gamtos vaizdų ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuse gamtos scenovaidžiuose svajuoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujieneose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė - Valžūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kūrinio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkų Juzė, EILĖRAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLODI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 88 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 kvietintas Lietuvaiteis senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauško "Anykščių šilėlis" vertimas. 42 psl. \$2.00.
9. Balyz Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Savitaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 187 psl. \$3.00.
11. Stasys Savitaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Segetas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių, 82 psl. \$1.00.
13. Petras Segetas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMĖLIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jassas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujiene raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago Lietuvos gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištęgti laikraščiai, kuriu viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikišku, socialistiniu, laisvamanišku ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęgtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveiklų. Kaina \$2.00.

Persidūntumui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persidūntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujieneose arba pasiūntiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

VL. BAKŪNAS

Pastabos iš tolo

Prieš 11 metų mirė Stasys Vainoras

Rodos, dar taip neseniai matėmės ir kalbėjome su Stasiu Vainoru Čikagoje, o štai jau net 11 metų, kai jo nėra mūsų tarpe. Žurnalistas, "Naujienu" pirmojo puslapio redaktorius, Stasys Vainoras mirė Čikagoje 1964 m. birželio mėn. 29 d.

Prisimenu gana dažnai mano gerą, jei ne geriausią, draugą Stasį Vainorą iš anų gerų (irgi turbūt geriausių) Lietuvos (Klaipėdoje) laikų, kai abu labai sutartinai bendravome naujoje tų laikų Lietuvos laikraščių srityje — jūrinėje spaudoje. Jis tam darbu buvo atsidavęs su "kūnu ir dūšia". Ir netik kad buvo atsidavęs — jis buvo ir vienintelis, kuris tokiam dar-

bui buvo tinkamiausias: gimęs Lietuvos gintariniame krante (Palangoje), žvablių jūros vėnių supustytas ir sūrus jūrų vandens sudrėkintas — Stasys gerai pažinojo žvejų ir jūrininkų gyvenimą ir dėlto, kaip žurnalistas, buvo pats kompetingiausias toje srityje. Prisimenu jį dažnai ir dėlto, kad vartydamas mūsų spaudą, vis ir vėl pasigendu gero straipsnio jūrinė tema.

Be abejo, yra čia gerų lietuvių žurnalistų, bet nematau nei vieno, kuris galėtų bent iš tolo prilygti Stasiui Vainorui jūrinė temų gvildenime.

Pasaulis, žinoma, dėl to nesugriuvo. Nesugriuvo nei lietuviškoji laikraštija. Bet kai iš gyvųjų tarpo pačiame darbininkų pajėgume pasitraukia toks žurnalistas, kaip Stasys Vainoras — nuostolis laikraštijai yra didelis. Dėlto jis, Stasys Vainoras prisimenamas ir jo pasigendama dažniau.

Ar tik svieto perėjūnai, samdiniai?

Jokiu būdu nenoriu vienaip ar kitaip komentuoti M. Šnarienės straipsnio "Kultūra tautai laisvės neužtikrina" ("Naujienu" Nr. Nr. 155, 156, 157), bet kaip skaitytojas noriu padaryti mažą nepasitenkinimo pastabą, būtent dėl tos vietos, kur kalbama apie UNRRA — IRO valdininkus, juos išvadi-

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Ištaigos pletuose klemas automobilams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	trims mėnesiams vienam mėnesiui \$7.50 vienam mėnesiui \$2.50
Kanadoje:	
metams \$30.00 pusei metų \$16.00 vienam mėnesiui \$3.00	
Užsieniuose:	
Metams \$31.00 pusei metų \$16.00 vienam mėnesiui \$4.00	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$30.00 pusei metų \$16.00 trims mėnesiams \$8.50 vienam mėnesiui \$3.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$32.00 pusei metų \$14.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.	

Helsinkyje nelies Rytų Europos sienų

Prezidentas Geraldas Fordas rinkinei žurnalistų grupei Baltuose Rūmuose pareiškė, kad jis JAV vardu pasirašys Helsinkyje paruoštą 35 valstybių dokumentą, bet nei tas dokumentas, nei JAV prezidento parašas nepripažins Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Sarysyje su artejančia Helsinkio konferencija eina įvairiausių gandy, kurie kelia didelio susirūpinimo. Net senatorius Henry Jacksonas, kuris yra gana gerai informuotas apie Helsinkyje pasirašomą dokumentą, mano, kad pasirašomas susitarimas leis Sovietų Sąjungai savintis pagrobtas Rytų Europos valstybes ir dar labiau pavergti tose valstybėse gyvenančius žmones.

Dr. Kazys Bobelis, atidžiai sekęs visą tarptautinę politiką, kalbėjosi su žurnalistu Bill Anderson, buvusiu Baltuose Rūmuose prezidento suruoštame pasikalbėjime, kuris užtikrino Amerikos Lietuvių Tarybą, kad Helsinkyje pasirašyti dokumentai neduos sovietų valdžiai didesnių teisių į pagrobtas Pabaltijo valstybes. Prezidentas paneigė sovietų propagandos ir tikslesnių informacijų neturinčių asmenų tvirtinimus, kad Helsinkyje pasirašytas dokumentas sovietų teises padidins. Dr. Bobelis tvirtina, kad šiomis dienomis pasikalbėjime dalyvavusieji žurnalistai paskelbs pasikalbėjimo tekstą.

Be to Associated Press agentūra iš Washingtono paskelbė prezidento sekretoriaus Ron Nessen pasikalbėjimą su spaudos atstovais ir kongreso vadais. Artėjanti Helsinkio konferencija šitaip aptarta:

"Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ron Nessen antradienį pareiškė, kad Helsinkyje, Suomijoje, liepos pabaigoje ruošiamas Saugumo konferencijoje pasirašytas dokumentas nėra jokia sutartis, ir kad tai nėra legalus ir galutinas Europos sienų nustatymas. Jis pasakė, kad pasiūlytas dokumentas, kurį prezidentas Fordas pasirašys kartu su kitais, neturi žodžio "pripažintos", kai reikalas eina apie sienas. Jis pasakė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ir jų sąjungininkai specialiai reikalavo aiškumos, kad šis dokumentas nėra legalus ir pasirašiusius rišantis įpareigojimas Rytų Europos sienoms. Jis tvirtina, kad šis susitarimas tikrai įpa-

SPRENDIMO VALANDAI ARTEJANT

(Tęsinys)

Kaip rašo rdaugo korespondentas: "Dr. K. Karvelis savo įžanginiame žodyje paaiškino, jog Lietuvos istorija yra pilna pavyzdžių, kur politiniai įvykiai, diskutuojami ne prieš faktą, bet post faktum. Tai esą pragaistinga. Jo nuomone, jei aneksijos pripažinimas ir neįvyktų, tai tokios diskusijos vis vien nenustoją vertės" (Draugas, 1975. VII. 10).

reigoja "nebandyti keisti sienų jėga". Dokumentas vadinamas aktu, ne sutartimi ir senatui nėra jokio reikalo jį tvirtinti, bet prezidentas Fordas informavo kongreso vadus" (Chicago Sun Times, liepos 23 d., 46 psl.).

Prezidentas Fordas užtikrino Dr. Kazio Bobello vadovaujamą delegaciją, kad JAV artejančioje Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje nepripažins Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Valstybės sekretoriaus Hull pavaduotojas Summer Wells protestavo prieš Sovietų karo jėgų įsiveržimą į tris Baltijos valstybes dar karo veiksmams nepradėjus, prezidento Fordo vadovaujama administracija dar ir šiandien laikosi tos pačios politikos.

Prezidento Fordo Spaudos sekretorius pirmą kartą išklė faktą, kad pasirašomas dokumentas nėra formali sutartis, bet tikrai kelių valstybių paruoštas aktas. Žodis "aktas" turi kelias prasmes. Diplomatiniame kalboje aktu vadina dokumentą, kuris formaliai pasako, kas padaryta. Tuo tarpu sutarties prasmė yra visai kitokia. Sutartimi vadinasi dviejų ar daugiau valstybių susitarimas, liečiantis taikos, prekybos ir kitus reikalus. Sutartį tvirtina parlamentai, aktais naudojami diplomatai.

Dr. Kazys Bobelis, supratęs Amerikos Lietuvių Tarybos svarbą Lietuvos laisvės kovoje, užmezgė artimus ryšius su kongreso atstovais, Valstybės Departamento pareigūnais, o paskutiniiais metais jam pavyko palaikyti šiltus ryšius su įtakingesniais Amerikos spaudos atstovais. Bendradarbiautojams su okupantu pavyko konferenciją su prezidentu Niksonu išardyti, bet pasikalbėjimui su prezidentu Fordu jis iš anksto ėmėsi priemonių, kad tie patys laisvės kovų nesuprantantieji lietuviai politikai tos konferencijos neišardytų. Apie ruošiamą pasitarimą jis neprisitarė nei vienam, kuris būtų galėjęs įkišti kuolą į sunkiai vežamus Lietuvos laisvės ratus.

Ar Saugumo Bendradarbiavimo aktas bus naudingas jį pasirašiusioms valstybėms, ar juo pasinaudos tikrai Sovietų Sąjunga, kaip visa laiką tvirtina Aleksandras Solženicynas, tiktai ateitis parodys. JAV privertė Maskvą pasizadėti duoti daugiau judėjimo, spaudos ir minčių pasikeitimo laisvės. Ar Amerikos diplomatai mokės sovietų valdžios atstovus priversti tą spaudos ir susisiekimo laisvę duoti, — tik netolima ateitis parodys. Galimas daiktas, kad komunistų valdžios atstovai, pasirašydami Helsinkio aktą, planavo 34 valstybes apgauti, kaip jas apgaudinėjo iki šio meto. Jeigu taip rusai padarytų, tai laisvasis pasaulis turės progos Maskvos valdžios atstovams dar kartą nosis pabadyti.

V. KAROSAS

kurį pasiūlė F. Motuzas: tą klausimą paliktų diskusijoms po Europos taikos konferencijos". Nuo savęs kor. A. Sukauskas, prisimines Lietuvai įteiktą Maskvos ultimatumą, taip filosofuoja: "Tuo laiku būvę mūsų ministrai su prezidentu nusprendė be pasipriešinimo ultimatumą priimti, net nepasvarstę, ką toliau darysime. Tai ką mes galime dabar svetimoje valstybėje nusistatyti. Spaudoje buvo toks klausimas pacituotas, bet aš jį su baime skaičiau" (Naujienos, 1975. VII. 7).

Šiame žurnalisto pobūvyje dalyvavo per 60 asmenų, jų tarpe būta politinių mokslų daktarų, bet vežimas, kaip matome, nepajudėjo iš vietos. Argi mes, lietuviai, esame pasmerkti mirčiai? Artejanti pavojaui, žmogus paprastai įtempia visas savo dvasines ir fizines jėgas, kad pavojų nugalėtų, ar bent jo išvengtų, pasitraukus į saugesnes pozicijas. Tik štrausas... ir dvasios ubagai, artejant audrai, kiša galvas į smėlį.

PASAULINIS PAVOJUS

Politikoje, kaip ir gyvenime, reikia skirti dviejų rūšių pavojus. Vieni yra virš žmogaus ar tautos pajėgumų nugalėti, kiti — galimi apvaldyti. Lietuva negalėjo savo politika sulaukti artejančio karo ar sukurti kariuomenę, kuri pastotų kelią atžygiuojančioms bolševikų ar nacių armijoms.

Lietuvių tauta negalėjo savo sukilimu pakeisti Trečiojo Reicho planus ar partizaniniu karu išsivaduoti iš komunistinės vergijos. Visos dėtos pastangos buvo iš anksto pasmerktos nesėkmei, nes jų planuotojai neturėjo, ar buvo pradėję tą, ką anglo-saksai vadina "grasp of reality". Vokiečių filosofas Hegel'is tai aiškiai nusakė: tik tas protas, kas yra realu. Įprastai, net mokslineje literatūroje nerealistinių planų kūrejai yra vadinami utopistais ir jų vykdoma politika — donkichotizmu.

Dabar iškilus Lietuvos okupacijos įveikimo pavoju, įsijudavę visi politiniai veiksniai. VLIKo vadovybėje buvo suauktas Chicagoje "Lietuvos laisvinimo darbų nepaprasta konferencija", kurioje, Eltos pranešimu, buvo nutarta: "dėti visas pastangas, kad Europos Saugumo konferencijoje, greta laisvo apsisprendimo Vakarų valstybių deklaracijos, būtų įskamiai pareiškta, kad privertinomi ir neteisėto Pabaltijo valstybių ir Sovietų Sąjungą nepripažįsta ir nepripažins" (Draugas, 1975. V. 6).

Tokiam sumanymui įgyvendinti nutarta įsteigti "Ypatingą

Fondą", tikslu sukelti 100.000 dolerių. Kas nėra praradęs reikšmės pojūčio, tam turėtų būti aišku, kad VLIKas buvo užsiėmęs, ne daugiau ir ne mažiau, kaip pakeisti visą pasaulinę politiką. Veikiant ta kryptimi, egziliiniai veiksniai išvystė tikrai nepaprastą veiklą. Sulaukta daug tariamai raminančių pareiškimų, dviprasmių aiškinimų, bet nieko tikro.

Žvelgiant į pasaulinę politiką, ne pro veiksmų akinius, o objektyviai, kaip to reikalauja politikos mokslas, detentės politika tapo susidariusios tarp Rytų ir Vakarų pusiausvyros būtinybe. Ji bus įgyvendinta šaliosios taikos vardu, kurios pasekmėje seks egziliinių veiksmų užšaldymas, tame skaičiuje ir lietuvių.

Tokią realybę turime turėti prieš akis, jei norime sąmoningai planuoti lietuvių tautos laisvės kovą perkelti į naujas pozicijas.

SAVI PAVOJAI

Prisiderinimas prie naujai susidaranciu sąlygų nesudarytų didelių sunkumų, jei tuo pačiu laiku nevyktų lietuvių išsivijimo sunkios politinės ir idejinės kovos. Čia išryškėja du pavojai — suokalbis sugriauti ALTą ir bandymas paversti lietuvišką išsivijimą Tarybinės Lietuvos kolonija. Abu pavojai turi tamprū tarpusavį sąryšį ir sudaro atžygiuojančioms bolševikų ar nacių armijoms.

Tą pavojų galime įžiūrėti, skaitydami paskutinius bendradarbiautojų su kraštu pasisakymus, kurie iš pasyvių pozicijų jau pereina į aktyvias. Paskutiniame "Akiračių" numerioje, įžanginiame straipsnyje "Nepripažinimo politika nuo praktinės iki simbolinės reikšmės" taip nusakomos okupacijos įveikimo pasekmės: "Plačiau buvo priimta pažūra, kad laisvė bus atgauta tik nepripažinimo ir išviršinio spaudimo pasekoje. Tokios pažūros išdava buvo ta, kad tiek politikai, kai vadovaujantieji, tiek ir plačioji išsivijos visuomenė, nematė reikalo išvystyti tempnesnių ryšių su tauta, atidžiai sekti padėtį krašte, bei domėtis vidiniais politiniais procesais Sovietų Sąjungoje". (Akiračiai, 1975, gegužės).

Iš Akiračių pasisakymo matome, kad ryšiams su tauta palaikyti kliudė veiksmų ir išsivijos klaidingas nusistatymas nepripažinimo klausime, kurį pašalinus, — jų vedamoji politika taptų kelrodžiu į lietuvių tautos laisvės ateitį.

Toliau Akiračiai pabrėžia, kad Lietuvos laisvės reikalai

"niekad nebuvo principiniu reikaliu vakarų valstybių veiksmuose". Čia pataiko į labai opią vietą, nes lietuviškoje spaudoje visą laiką dominavo priešiškas nusistatymas prieš vedamą Vak. Demokratijų politiką. Išvadoje įžanginiame nurodo: "Šiandien svarbiausia išsivijos užduotis yra skatinti lietuvių Lietuvoje išlikti "valstybiniais lietuvišiais" (kas išvertus į demokratine terminologija reikštų — "tarybiniais lietuvišiais". V. K.), parodyti Sovietų peršamo "tautų suartėjimo iki visiškai susiliejančio" beprasmiškumą; padėti jiems pasireikšti pasaulinėje arenoje, padėti skeisti jų aspiracijas visame pasaulyje".

Kas reikštų remti Tarybinės Lietuvos ansamblių, sporto, mokslo ir meno išvykas į visas pasaulio šalis, kur tėra lietuviškios išsivijos kolonijos, išidėmėkime, kad visame jų pasisakyme ne vienu žodžiu neužsiminta apie komunizmo ir didėjančią vidutinę idejinę kovą pačioje Lietuvoje.

Po šių teoretinių svarstymų, Akiračiuose, straipsnyje "Nepripažinimo politika nuo praktinės iki simbolinės reikšmės" nurodoma: "Kad ryšiai būtų naudingi abiem pusėm ir prasmingi, reikia kad jie būtų nuolatiniai. O tai galima pasiekti tik nuolatiniu bendravimu, dažnesniais susitikimais, laiškais ir t. t. Žodžiu, reikia, kad užsimezges ryšys taptų nuolatiniu ir virstų tam tikru susidraugavimu" (Akiračiai, 1975, gegužės).

Esminiai tokia Akiračių pozicija nieku nesiskiria nuo "Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviams komiteto" politikos, nes tik tokia oficialiuose rūmuose tegalima. Brendai imant, tiek spaudoje, tiek gyvenime, stebime vis didėjančiąs kaptuliacines nuotakas ir linkimas "bendradarbiauti su kraštu". Todėl susidarė labai rimtas pavojus, kad, grįžtant ikišiolinei politinių veiksmų struktūrai, susidariusia situacija gali pasinaudoti ekstremistiniais gaivalais ir užvaldyti lietuvių išsivijos politinį ir kultūrinį gyvenimą. Tokį galimumą yra numatę ALTas ir Reorganizuota L. B., kurie stoji kieton kovon prieš kylančią pavojų. Šioji kova nulems, ar išsivija išliks lietuvių tautos laisvės kovą avangardė, ar taps Tarybinės Lietuvos kolonija.

(Bus daugiau)

JEI "NAUJIENAS" TU
SKAITYSI, TAI IR KITAM
PASAKYSI, KAD JOS RAŠO
TIKRAJ TIESĄ — SKLEIDŽIA
ŠVIESĄ

Prof. Dr. agr. Jurgis Krikščionas

MONOGRAFIJA

Redagavo Juozas Audėnas

39

Pagal J. Krikščioną (1), gyvulininkystės produktų gamyboje smulkus ir vidutinis ūkis turi aiškias pirmenybes prieš stambųjį. Gyvuliai reikalingi ne tikti mechaninės priežiūros, bet ir tam tikros globojančios, gyvulių užjauciančios šeimnininko rankos. Šitokia priežiūra yra galima tikti tokiam ūkyje, kur pats jo savininkas su savo šeima aktyviai yra įsitraukęs į visus pagrindinius ūkio darbus. J. Krikščionas pripažino, kad stambus ūkis turi pliusų prieš smulkųjį ir vidutinį ūkį mašinių pritaikymu, kas ypač svarbu grūdų gamyboje. Stambiuose ūkiuose geriau galima auginti aukštesnės rūšies seklas, ir, be to, kai kurie kiti darbai gali būti racionaliau atliekami. Taigi, buvimas krašte tam tikro skaičiaus stambių ūkių yra reikalingas, ir jie paliekami, kol jų skaičius neišsinais iš tam tikrų ribų ir kol jie nenustelbia smulkųjų bei vidutinių ūkių.

Imant reikalą iš esmės, J. Krikščionas nusistatymas stambiųjų ūkių atžvilgiu buvo grindžiamas ne tiek ekonominiais, kiek socialiniais ir tautiniais motyvais.

Jeigu, kaip vėliau matysime, J. Krikščionas siejosi smulkųjų ir per daug susmulkėjusių ūkių problema, tai šito negalima pasakyti apie žemės reformos paliečius stambiuosius ūkius. Atgavus Vilniaus sritį, 1939 m. J. Krikščionas, būdamas tuo metu Ž. C. ministeriu, paruošė žemės reformos pakeitimo projek-

tą, pagal kurį nenusavinama žemės norma buvo numatyta palikti tikti 60 ha, vietoj 150 ha. Planas buvo išdėstytas ūdaramė seimo posėdyje, bet, valstybės prezidentui griežtai pasisakius prieš projektą, jis nepasitolinėš eigos (J. Audėnas, Sėja, 1957 m. Nr. 3).

Apie įvykdytą žemės reformą Lietuvoje J. Krikščionas yra parašęs eilę straipsnių lietuvių kalba ir svetimomis kalbomis užsienio skaitytojams. Daugiau kritiško pobūdžio pasisakymą randame jo straipsnyje "Lietuvos žemės reforma". Išspausdintame "Žemės ūkio" žurnalo 1943 m. Nr. 1. Čia pateikiama šio straipsnio kritiško pastabų santraukinė apžvalga, kuri išryškina J. Krikščionos nusistatymą eile klausimų, susijusių su įvykdyta žemės reformą.

Techninė ir finansinė parama, suteikta naujakiuriams, vykstant žemės reformą, pagal J. Krikščioną, buvo anaipol nepakankama. Prie sodybų išplanavimo matininkai buvo siek tiek pritrakti, bet jų pagrindinis uždavinys buvo kitas. Stabtybos reikaluose siek tiek paramos teikė Žemės ūkio Rūmai per ž. ū. technikus, bet ir šioji parama buvo visiškai neproporcinga reikalo dydžiui. Racionalus stabtybos reikalų sprendimas yra, palyginti, komplikotas ir brangus. Čia įeina ne tikti planų paruošimas, bet trobesių bei jų atskirų dalių standartizavimas, stabtybinių medžiagų parūpinimas ir eile kitų klausimų, kurie ano meto sąlygomis taip ir liko nesutvarkyti. Nors naujakiuriai gavo iš Ž. C. Ministerijos paskolų ir pašalpų 73 mil. lt., skaitant iki 1937 m. pabaigos, bet šio dydžio finansinė parama toli gražu nebuvo pakankama. Ryšium su techninės ir finansinės paramos nepakankamumu, naujakiurį įsikūrimas gautuose sklypuose, pagal J. Krikščioną, išėjo su ryškiais pastebimais trukūmiais: netin-

kamai išplanuotos sodybos, neracionalūs, dažnokai primityvūs trobesiai, nepakankamas inventoriūs. Apie 30% visų naujakiurį gautuose sklypuose neišskūrė, bet juos pardavė, o iš Ž. C. Ministerijos gautas pašalpas suvaryto kitiems reikalams.

Naujakiurį žemės dirbimas neretais atvejais buvo blogas, jų laikomų gyvulių produkcija buvo menka, nors pats gyvulių skaičius buvo ir nemažas. Žvelgdamas atgal iš laiko perspektyvoje, J. Krikščionas konstatuoja, kad, vykstant žemės reformą, būtų buvę geriau didesnį dėmesį atkreipti į mažesnius ir į ūkininkų priegulius, kurie būtų buvę pajėgesni kurtis gautuose sklypuose.

Didžiausiu žemės reformos trūkumu J. Krikščionas laiko sudarymą didesnio skaičiaus neracionalių, mažų sklypų. Normaliai ūkininkauti vienai šeimai, kurioje yra 3—4 darbingi asmenys, Lietuvos sąlygomis vidutiniškai reikia apie 15—18 ha, o per žemės reformą sukurtoose ūkiuose, imant 8—20 ha grupę vidutinis sklypo dydis išėjo tikti 11,9 ha.

Arklis naudojant kaip traukiamą jėgą, jų viename ūkiui reikia mažiausia dviejų, o eilėje reformos sukurtų sklypų dviejų arklų darbo jėgos buvo per daug, nors jie ir buvo laikomi. Tatai parodo, kad arklų saskaiton nukentėjo kitos produktyvios ūkio šakos.

Atvejų atvejais per reformą mažesniais buvo per mažai pridėdama žemės, nesudarat naujo ūkamo dydžio ūkinio vieneto. Tokio mažo sklypo savininkas priristas prie žemės, bet iš jos išgyventi negali, o jeigu savininkas yra amatininkas, tai sklypo plotas jam per didelis. Pagal J. Krikščioną, Lietuvos sąlygomis visų pretenduojančių aprūpinti žeme vistik buvo neįmanoma. Geriau esą, mažesnį skaičių aprūpinti sklypais,

negu patenkinti daugumą pretenduojančių, skiriant jiems neracionalaus dydžio sklypus. Netikslu turėti žemės ūkyje daugiau žmonių, negu normaliam ūkininkavimui jų reikia. Žemės ūkis yra labai nelankstus gyventojų pertekliaus sutalpinimo atžvilgiu, todėl šią pertekliaus problemą kaime tenka spręsti kitais būdais (kurti ir plėsti pramonę miestuose, organizuoti prekybą ir kt.).

Ryšium su žemės sklypais miestuose, J. Krikščionas savo anksčiau minėtame straipsnyje laiko teigiamu reiškinium miestiečių aprūpinimą sklypais per žemės reformą, tikti mano, kad miestiečiams buvo duodami per dideli sklypai (vidut. sklypo dydis išėjo 0,42 ha). Pagal J. Krikščioną, be reikalo žemės reforma nepalietė didesnių sklypų miestuose, kurie vėliau tapo spekuliacijos objektu.

Suvalstybinimą privačių miškų, prašokančių 25 ha normą vienam savininkui, J. Krikščionas laiko vienu iš teigiamiausių žemės reformos įstatymo punktu.

Pagal J. Krikščioną, nebuvo tikslu žemę duoti tikti vyrams, visiškai išskiriant moteris.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBE

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
640 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: Hemlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5 val.
ir šeštadieniais tik susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1928 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą sekdienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
5132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
2443 W. NORTH AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 No. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MĚSKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečdieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS UZBUTIS
INKSTŲ, POSIŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečd.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešdieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telef. HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telef. GI 8-6185.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sekdieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PProspect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU BANK OR WORK

MIAMI, FLORIDA

KAS PASIRŪPINS?

"Malonus Kaimyne, siūnciu kvietimą j patriotų amerikiečių susibūrimą. Gal Jūs ir kiti dra-
sesni antikomunistai norėtumė-
te pamatyti tikrų, neapkaustu-
sių amirkeičių būrį.

Mudu su žmona numatome ten būti.

Gal iki pasimatymo?!

Vilius, Bražėnas 1975 m. bir-
želio 15 d."

Subuvimo adresai — Miami.
Jei jis važiuoja iš Fort Meyers
(apie 150 mylių), kaip čia da-
bar mes vietiniai?! Ir niekad
tokiam būry nedalyvaut! Tai
ir važiuojam su žmona, dar ir
M. L. A. P. klubo pirmininkė
Jadviga Yankienė. Ten jau mus
pasitinka V. Bražėnas. Randa-
me dar keletą lietuvių iš Palm
Beach; vėliau atvyksta ir Ston-
gvilų šeima. Taip ir susidaro

GRADINSKAS
YESINTUVAI IR
SENIAUSIEMS
NAMAMS
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Sekm. ir treč. uždaryta.

GELES VIŠOMS PROGOMS
Beverly Hills
GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėles ir vainikėl ant-
piu papuosimui ir sezonines
sąvams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARČUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-
dienio iki penktadienio 11:30-12
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telef.: Hemlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FORREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS
Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches all cold. Be sure to douse all campfires, stick the ashes, and douse them again. Crush all matches dead end.
Please! Only you can prevent forest fires.

lietuvių visas velnio tuzinas. Amerikiečių? Gal kiek virš šimtines. Jaunos šeimos su prieaugliu. Nėra hipiška atro-
dančių. Klausiu Bražėno, kodėl tik tiek? Girdi, tai tik organi-
zacijos nariai. Organizacija? Birčnininkai, o juos liberalai jau seniai spėjo paversti keiksm-
žodžiu, kaip ir jie patys (libera-
lai) liberalo sąvoką sutapatino su komunizmo pasekėjo sam-
prata.

Rengėjų ūkiškai paruoštu maistu pasistiprinus, prieita prie tikrai prasmingo liepos 4-tosios minėjimo.

Pirmam žodžiui pakvičiamas V. Bražėnas. Ir vertai. Tikrai puikiai suglausta kalba ne tik nušviečia mūsų tautos vergijos baisumą, bet ir stipriai prime-
na kas ištiktų JAV žmones, jei komunizmas šį kraštą užvaldy-
tų, o slapty laisvės graižikų visur pilna — visap užsimas-
kavusių! Svarbiausia per mo-
kyklas jaunimą demoralizuoja. Ne tik jo kalbos pabaigoje gau-
siai plota, bet kelis kartus ir bekalbant pertraukta.

Nepripuolamai V. Bražėnas gausiai išskverbia ir didžiąją Amerikos spaudą. Neatlaidu-
mas ir įtikinamai reikalau nu-
švietimas verčia jo mintis skel-
bti. Šio gegužės mėn. Lee Co., Fla., Amerikos Partijos susi-
rinkime jam paviko praveisti griežtą rezoliuciją prieš Balti-
jos kraštų išdavimą bet kurioje formoje.

Sekanciu kalbėtoju pakvie-
čiama ponis Marion Ryan. Kal-
ba gerokai virš pusvalandžio. Klausytojose užviešpatauja jėga. Tyla pritrėnkianti.

Kas toji ponis M. Ryan? Septynių vaikų motina teisia-
ma už dviejų mergaičių (14 ir 13 m.) neleidimą j mokyklą! Ar ji nesuprantanti apšvietos reikšmės? Kaip nors pasimetu-
si neįsmanė? Ne, o ne! Moteris išsilavinusi, rimta motina — žmona ir šeimnininkė, siekianti savo vaikus išauginti gerais žmonėmis — amerikinius patri-
otais. Ar mokykla jai netal-
kina? Savo kalboj ji išryškina kad ne!

Siautėjanti 1962-68 metų poli-
tines suirutės banga atkreipė ramos motinos ir šeimnininkės M. Ryan dėmesį j jos vaikų atėtį pasireiškiančioj netikru-
mo atmosferoj. Patyrinėjusi mokyklų skaitiniam naudoja-
mas knygas rado, kad jomis yra vedama antimoralinė ir net antiamerikinė propaganda. Dar gyvendama Orange Co., Fla., ėmėsi visų teisinių priemonių prodyti mokyklų vadovybėms apie jos matomas auklėjimo blogybes. Tačiau niekas nekrei-
pė dėmesio j jos reiskiamas pas-
tabas.

Persikėlus j Floridos Volusia Co. ėmėsi tu pat žygiu, bet ir čia nieks jos neišgirdo. Tada, pasiremdama tėvų teisėmis vaik-
kus auklėti pagal savo ištikini-
mus ir supratimą, savo dvi mergaites nebeleido j viešiasias mokyklas. Aiškina, jei mokyklų dabartinė vadovybė gali smurtin-
gai pažeisti Floridos valstijos jaunimo mokslinimo — auklėjimo nuostatus, tai ir ji gali nebesilaikyti tų nuostatų. Taigi gali neleisti j mokyklas, kuriose nesilaikoma moralės nuostatų. Floridos mokykloms nuostatuose be kitko yra stipriai pabrėžta, kad auklėtiniai būtų mokinami būti gerais piliečiais, patriotais ir išauklėti krikščioniškos moralės dėsniais.

M. Ryan susirinkusių paklausė kiek ir čia esančių žino, kad daugumoj mokyklų nėra vėlia-
vos ir nebūna jos kasdieninių pagerbimų. Vos pora apie tai te-
žinojo. Taip ir apie daugelį ne-
leistinių vykstančių mokykloms mažai tėvų nežino. Aiškindama dabar viešosiose mokyklose įsilyvenusių sistemų žalingu-
mą būsimaj genčiai, ji patiekė visą eilę pavyzdžių. Net 43 valstijose penktame skyriuje yra dėstomos visuome-
nės mokslas uždavinimu:

Buvusio Lietuvos konsulo A. Kalvaičio 80 metų sukaktis buvo paminėta "Tėviskės" parapiljos sąleje, kur iš dabar vargoninė kauli. Sukaktuviniška susirinkusiams pri-
state parapiljos pirminkas int. Hermanas Pavilonis (dešinėje).

"Man: A Course of Study", trumpai "Macos". Čia pagrindi-
nai klasingais išvedžiojimais jaunooliai nuvairuojami j sumi-
šimą — pasimetimą, vietoj tei-
giamoj šviesoj išaiškinti žmo-
gaus prigimti j pasikirti. Skai-
tymuose randami pavyzdžiai, kur vienuolikmetis savo žaidi-
muose palieka močiutę jos liki-
mui — mirčiai. "Macos" yra pilnas pavyzdžių: tokių žiauru-
mų, įvairių smurtų ir mirčių.

Tėvai neturi galimybės ne-
tik "Macos", bet ir 31 knygu skaitinių mokinių naudojamų mokslo metuose, patikrinti. To-
se knygos vyrauja ta pati moralė, kaip ir "Macos". Tarp daugelio vienas toks pavyzdys. Pasakojama: "Junkie Joe (at-
lieku rinkėjas) turėjo šiek tiek pinigų. Geras berniukas vieną vakarą pamatė Joe namą lieps-
nose. Nubėgęs rado du pauglius prie Joe lavono. Jie buvo jį užmušę ir norėjo sudeginti su namu. Joe lavonas gulėjo ant grūdų atvirom akim ir adara burna paplūdes kraujuose". Tai moralinis auklėtinis įtaigoji-
mas!

Komunistinė sistema aprašo-
soma palankiai ir teigiamais pavyzdžiais ir kuriamas patrau-
klumo vaizdas. Minimuose skaitymuose stip-
riu moralinio nuosmukio aksti-
nu naudojamas "sex".

Florida Action Committee for Education — trumpai "Face" sako: "Jei mes brošiuroj panaudotumėm kankurias iš-
traukas iš mokiniams supažin-
dinti knygu su seksu, galėtumėm būti nubauti pagal para-
grafus 847. 011 ir 847. 09 kalė-
jimu. Tie paragrafai apima nu-
sikaltimus: begėdiškumą, gas-
lumą, nepadorumą, sadizmą ir panašius dalykus. Tačiau vai-
kai gali skaityti apie tuos da-
lykus per ištisus mokslo me-
tus."

Kolumnistas Paul Harvey ne-
seniai rašė: "Visas milijonas amerikiečių tarp 12-17 metų negali skaityti ir rašyti net 4 skyriaus lygyje, o vistiek jie yra keliami j aukštesnes mo-
kyklos klases". "Face" klausia, kodėl toks nuosmukis moky-
mėje? Ar čia kalta eksperimen-
tintis mokymo metodas, ar

kad radikaliai išskverbė j mo-
kytojų profesiją, ar dėl mokyk-
lose naudojamų skaitymų? Knygoje "Facts About V. D. for Today's Youth" septinto sk. mokiniams nurodo (berniu-
kams ir mergaitėms) kaip nau-
doti prieš neštumą saugumo priemonės.

"Face" klausia, kuriam galui tai yra reikalinga avilikme-
čiams? M. Ryan su "Face" peržvel-
gusi mokyklose naudojamus skaitinius, sako, kad išrinkus tuos jaunimą žalojančius žo-
džius — posakius, norint juos visuomenei patiekti, joks laik-
raštis nespasudintų net apmoka-
mu skelbimu. Tuo tarpu jaunimas per ištisus mokslo metus tokiais "perlais" yra indoktri-
nuojamas.

Knygoj "Kas mane sutvėrė", skirtoj mokyklos šeštamečiams, ne tik nusako "kaip", bet pa-
veiklusiu parodo vyrą ir moterį nuogus "veiksmė".

Daugelis psichologų tokiam mokymui yra priešingi. Jie prie-
ina išvados, kad tai veda j ho-
moseksualizmą.

Išsamesnių žinių, šiais klau-
simais besirūpinantiems gali-
ma kreiptis šiuo adresu: Florida Action Committee for Education. P. O. Box 898. New Smirna (Smirna) Beach, Fla. 32069.

Kova šia linkme vedama Floridoj. Gal dar kurioj kitoj valstijoj. O kaip lietuvių prie to prisideda? Turime dvi bendruomenes. Kuri iš jų tu reik-
kalu rūpinasi ar pasirūpins? Juk tai yra gyvybinis ir mums rūpinamas klausimas. Gal todėl ir tiek daug mūsų jaunimo ne-
besidomi savos tautos rūpes-
čiais, o savo kongresuose ieško tik žaismo — pasilinksminimo

Ar ne tokio mokymo paseko-
je mūsų jaunooliai lengvai ir j bendradarbiavimą yra įtrau-
kiami? Jaunimo auklėjimo ir moky-
mo klausimu išsamiau turėtų pasisakyti visa mūsų spauda. V. Bražėno paskatinimu ir aš tesužinojau apie šią sukrcian-
čią padėtį mokyklose. P. Šilas

A. + A.
STELLA SHEPUTIS
Pagal tėvus Nevardauskas
Gyv. 3229 So. Green Street
Mirė 1975 m. liepos mėn. 21 diena, 6:00 val. vak., sulaukusi 80 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Kamaju parapiljoj. Amerikoje išgyveno 63 metus. Paliko našlė: dukterėčios — Sophie Kubilas, jos vyras Antanas ir Rose Gerves, jų vaikai — Vytautas Kubilas ir Antanas Gerves, jo žmona Linda, jų sūnus Antanas Gerves bei kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko brolis Juozas Nevardauskas. Vėlonė buvo žmona mirusio Jokimo. Kunas pašarvotas Phillips koplyčioje, 3307 So. Lituania Ave. Penktadienį, liepos 25 diena 8:30 val. ryto bus lydima iš koplyčios j Sv. Jurgio parapiljos bažnyčia, o po gedulinių pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse. Visi a. a. Stella Sheputis giminės, draugai ir pažįstami nuosir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pata-
navimą ir atsivežimą. Nulūde lieka: Dukterėčios, giminės. Laidotuvių Direktorai Phillips — Labanauskas. Tel. YA 7-3401.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Visi būkite vieningi, užjuočiantys kitus, mylintis brolius, galles-
tingi, nuolankūs". 1 Petro 3:8.

Mylėjimas brolių yra vienas iš neužginčijamų įrodymų, kad mes buvo-
me priimti j Kristaus kūno narystę. Meilė gali būti kelių laipsnių, bet jei
mes esame Viešpaties, tai turime turėti nors kokį meilės laipsnį. Yra pa-
rašyta: "Mes žinome, jog iš mirties esame persikėlę j gyvenimą, nes myli-
me brolius". Ir vėl: "Nemylėkite (tik) žodžių ar liežuviu, bet darbu ir
tiesa". Tikra meilė yra gatava atleisti broliams jų silpnības ir netobulu-
mus, nes mylintieji žino, kad jųjų broliai yra pasisventę Viešpačiui ir pa-
siryžę kovoti prieš nuodėmę ir prieš kitas savo kūno silpnības.

Visj žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusieji? J tą klausimą atsako knyguė "Viltis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MATERIAS VISTA
Ripublic 7-5000 Ripublic 7-5001

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTLI
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWCZ)
2424 WEST 65th STREET RRepublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Argi dar neaiškus JAV LB susitarimas su ALTu?

P. STRAVINSKAS

Iš Dr. Vl. Šimačio pranešimo Lietuvių Spaudos Klubo 1975. VI. 17 d. susirinkime JAV LB susitarimas su ALTu vad. darbų pasidalinimo reikalu taip buvo aiškus, kad dėl jo, rodos, niekam negalėjo būti abejonių. Jų susirinkime ir nebuvo. Todėl susirinkime ir pirmė tokią aiškia savo rezoliuciją, patariamą JAV LB vadams su savo "įgaliojimais" iš Washingtono pasitraukti, ten Amerikos lietuvių lygiagretais su ALTu atstovavimu nevykdyti, juokū iš savęs ir iš visų Amerikos lietuvių nedaryti, o leisti tą Amerikos lietuvių atstovavimą centriniame JAV istaigose vykdyti ALTu vienam, kaip jis tą daro jau 35-ktį metus, ne tik pagal tikslumą, bet ir pagal susitarimą su JAV LB, kuri irgi turi to susitarimo laikytis.

AR MŪSŲ JAV LB VADAI TĄ SUPRAS?

Ar juos palaikanti ir prieš

aiškiausią tiesą akis užsimeriantys spauda, kaip pvz., savo meluojančią teisybę nuolat ir nuolat skelbiant "Draugas" šitą visiškai aiškia tiesą pripažinti? Gi šitas visokios netiesos platinimo spaudos organas dar taip nesena (1975. VI. 20) savo bendradarbiu Vytauto Kutkaus straipsnyje skelbė, kad tokio JAV LB susitarimo su ALTu niekad nesą buvę, kad tas dabar kitų skelbiamas susitarimas esąs tik "muilo burbulas"... Tą skelbia ir visame laisvajame pasaulyje platina ir JAV LB vadai, pritariami ir padedami PLB vadams, naudodami savo "Pasaulio" Lietuvis" skiltis.

Todėl aš, net jau ir po to aiškiaus Dr. Vl. Šimačio pranešimo, noriu dar pateikti vieną jau tikrai nesugriaujamą įrodymą, kad toks susitarimas buvo. Jis įkintas (raštu fiksuotas) ir viešai paskelbtas ALTO 1951. XI. 17—18 d. suvažiavimo rezoliucijoje, kurios pro-

jektas buvo paruoštas ALTO pirm. L. Šimučio, pasitarus ir susitarus taigpi su JAV LB steigėjais ir ano imeto LB vadovais, ypač gi su LOKU, kuriame ir ALTAs turėjo savo atstovą — tai žymų Amerikos lietuvių veikėją prel. Ign. Albavičių. Tas visa užfiksuota ALTO minėto suvažiavimo protokoluose ir paskelbta mūsų spaudoje, taigpi aprašyta ir L. Šimučio knygoje "Amerikos Lietuvių Taryba" (1971 m. laidos 147 ir sek. ps.). O dabar štai tas JAV LB susitarimas (jo konstatavimas) ALTO 1951 m. suvažiavimo (New Yorke) rezoliucijoje. Cia pateikiamas rezoliucijos tekstas ištisai.

(Būs daugiau)

NAUJAS INZINIERIUS

Algirdas Anatolijus Matukas

baigė Illinois Technologijos Institutą, įgydamas Chemijos Inžinieriaus bakalauro laipsnį.

Jis baigė berniukų gimnaziją Šiauliuose 1944 m. Tais pačiais metais vasarą, artinantis karo audrai, išvyko į Vokietiją. Po kelių mėnesių pasitraukė į Šveicariją, kur 2½ metų lankė medicinos fakultetą Fribourgo Universitete. Iš Šveicarijos, nebaigęs Universiteto, išvyko į Argentiją. Neturėdamas galimybių baigti medicinos studijas, dirbo dienomis ir, studijuodamas vakarais, baigė braižybos kursus, o vėliau elektrotechnikos Institutą Luis A. Huergo.

Į Jungtines Amerikos Valsties atvyko 1959 m. kovo 1 d.

CHICAGOS MIESTE KRIMINALAS KYLA

Bet mažiau kaip visur kitur

FBI pravesių tyrimų statistika rodo, kad per pirmuosius tris šiu metų mėnesius sunkių nusikaltimų buvo 12,5% daugiau kaip per tuos pačius 3 mėnesius praeitais 1974 m. Sunkių nusikaltimų visoje Amerikoje padaugėjo 18%. Policijos departamento pareigūnų pareiškimu, sunkieji nusikaltimai, iki šiol buvę vien didmiesčių ryškė, pradėjo daigėti ir iki šiol buvusiuose ramiuose priemiesčiuose bei "kaimuose".

Nustatyta, kad kriminalas sparčiau paplinta tose apylinkėse, kur gyventojų pradeda daigėti, kas reiškia, kad atsikeliantieji naujakuriai su savimi ir kriminalą atsineša.

Chicago vis dar skaitoma didmiesčiu, kur kriminalo yra mažiau kaip kituose didmiesčiuose. Pavyzdžiui kriminalas pakilo: Bostone 29%, Detroito 27%, Washingtono 27%, St. Louis 21%, New Yorke 19%.

Rockforde, antrajame Illinois didmiesčiuje, kriminalas padaugėjo 15%, o Peorijoje 27%.

Žmogžudysčių šiemet Chicagoje iš 190 pernai padaugėjo iki 207 šiemet, tai yra padaugėjo 10%, bet nuo praeito kovo pabaigos šiek tiek mažėja. Iki šiol

1975 m. žmonijai Chicagoje nužudyta 463; 1974 metais per tą patį laiką 496.

Kitų sunkių nusikaltimų Chicagoje padaugėjo: iš 306 praeitais 1974 m. iki 406 šiais metais; apiplėšimų iš 4,815 iki 5,529; užpuolimų iš 2,523 iki 3,331; įsilaužimų iš 11,408 iki 11,415; padėgimų iš 20,851 iki 24,423 ir automobilių vagysčių iš 7,095 iki 7,804.

Galutinė pilna statistika už 1974 m. bus paskelbta ateinančių rugs. mėn. Vyriausias JAV-bių prokuroras Edward Levi (buvęs Chicago universiteto rektorius) pasakė, kad naujai kriminalo daigėjimai yra "vienas iš baisiausių gyvenimo faktų, kuriuos pradeda priimti kaip normalius, kurie neturi būti normaliais priimami. Ši statistika rodo, kad reikia pagerinti visą Amerikos kriminalinės teisdarystės sistemą.

Atsiūsta paminėti

Arėjo Globo

Leonas Vitkauskas - Arėjas yra leidėjas savo įsteigto mėnesinio žurnalo anglų kalba, pavadinto "Globo", apie kurį skelbiama: "Our multiple writeups (separate and in our weekly column) start in greater New York publications, then go simultaneously all over the U. S. A. and all over the world where English is printed", lietuviškai išėina, kad šio žurnalo informacijos pirmiausia yra panaudojamos didžiojoje New Yorke spaudoje, o paskiau visoje JAV-bėse ir visame pasaulyje. Kaip tai parodoma, kad ten pat parašyta "Copyright by Arėjas Vitkauskas". Jo firma vadinasi "World Wide News Bureau Arėjas Vitkauskas, 309 Varick Street, Jersey City, N. J. 07302.

Globo gauti du numeriai, šių metų balandžio ir gegužės mėnesių, su aplanka po 22 puslapius. 8x11 "inčų" formato, aplanka spalvoto popieriaus su pirmąjį puslapį užimančia iliustracija. Tekste įvairūs straipsniai, pavairinti trumpomis žinutėmis, garsinimais ir keletu iliustracijų. Imkim gegužės (Nr. 10) Globo turinį:

Goa... (tesinys iš balandžio Nr.) žvilgsnis į atėję. Aukštinė Goa — kaip ji atrodo mūsų atmintyje. R. M. Lala: Indijos Okeano gynyba. Jūsų žvaigždės... Pied Piper. Aplink Globusą (pasaulį): Gyvenimas senovės Goa. Clemen Crisp:

— Vilija Slavinskaitė iš Palos Heights apylinkės, baigusi American Conservatory of Music, yra pakviesta ten pat lektore, taip pat studijuoja toliau magistro laipsniui. Pagrindinis jos instrumentas yra čelo ir juo groja Southwest simfoniniame orkestre, kuriam vadovauja Alfred Aulwurm. Į orkestrą priimami nauji orkestrantai.

— Armijos inžinierių korpus yra išstales savo darbų bei istorijos apžvalginę parodą Mokslo ir pramonės muziejuje, 57-ta ir Lake Shore Drive. Paroda tęsis iki rugpjūčio 6 d. Korpus buvo įsteigtas 1775 m. gen. George Washingtono. Parodoj domipnuoja taikos, meto darbai bei projektai.

— Central YMCA Community kolegijoj lietuvių kalbos kursai prasidės rugpjūčio 5 d. ir bus antradieniais ir ketvirtadieniais 12:15—1:15 val., kad kursantai, dirbą Chicago miesto centre,

Naujienu piknike žikagiečiai laimėjo pusantro šimto dolerių vertės gery knygų. Paveiksle matoma ponis Zuniene, traukiančią laiminguosius žanagos tiktėlius.

Nuotrauka C. Genučio

Dr. A. Guseno "Dantis" gavusi moteriškė apsidžiaugė ir pareiškė: — Pirmą paskaitysiu patyrusio daktaro patarimus, o vėliau eisiu pas savo dantistą. Kai geriu šaltą vandenį, tai vieną dantį pradeda gelti...

— Man visą laiką rūpėjo lietuvių kultūros klausimai, tai dabar turėsiu progos pasiskaityti prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuvos rašytojų istoriją".

— Vienas lietuvių praecities tyrinėtojas laimėjo inžinieriaus Mikšio \$15 vertės veikalą "Iš istorijos ūkanų ateina Lietuva". — Turėsiu daug darbo

MISCELLANEOUS FOR SALE

LIETUVISKI SODYTI IR ROKYTI MESOS PRODUKTAI: lašiniai, kumpiai, skilandžiai, dešros, šoninės ir kitkas. 5200 So. WHIPPLE ST., CHICAGO, ILLINOIS 60632 Gamintojas V. DUKSTAS, Tel. 778-2537

BUSINESS CHANCES

DEL LIGOS parduodama grosernė ir mėsos krautuve, įskaitant visus irengimus ir produktų atsargas. Ši gerą bizni daranti šeimos krautuve virš 50 metų buvo vienoje vietoje Brighton Parke. Informaciją kreipkitės telefon. LA 3-9090 nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro.

RESORTS AND VACATIONING

WOLF LAKE RESORT, OXFORD, WISCONSIN Family vacation housekeeping lakefront cottages with best spring fed lake near Dells. No motors allowed. Good fishing, swimming, safe beach, playground. 608 — 586-4166

Karališkiojo Balo dekanas (doyen). Žvilgsnis į praecit. Mofery pasaulis. Receptai. Sypsėnos. Dar apie Goa ir Vietinā scena (Goa rezortinis miestas Indijoje).

Abiejuose numeriuose yra po gabalėlį apie Lietuvą: balandžio nr. 28 eilučių apie Lietuvos partizanų, o gegužės mėnesio nr. 10 eilučių žinutė: Lordas Palmerstonas — Lietuvos draugas". Leidinys ištisai — anglų kalba.

TRUMPAI

— Vilija Slavinskaitė iš Palos Heights apylinkės, baigusi American Conservatory of Music, yra pakviesta ten pat lektore, taip pat studijuoja toliau magistro laipsniui. Pagrindinis jos instrumentas yra čelo ir juo groja Southwest simfoniniame orkestre, kuriam vadovauja Alfred Aulwurm. Į orkestrą priimami nauji orkestrantai.

— Armijos inžinierių korpus yra išstales savo darbų bei istorijos apžvalginę parodą Mokslo ir pramonės muziejuje, 57-ta ir Lake Shore Drive. Paroda tęsis iki rugpjūčio 6 d. Korpus buvo įsteigtas 1775 m. gen. George Washingtono. Parodoj domipnuoja taikos, meto darbai bei projektai.

— Central YMCA Community kolegijoj lietuvių kalbos kursai prasidės rugpjūčio 5 d. ir bus antradieniais ir ketvirtadieniais 12:15—1:15 val., kad kursantai, dirbą Chicago miesto centre,

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MORINIS BUNGALOW ant 43' sklypo. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple, Nebrangus.

2 BUTŲ po 4½ kamb. 17 metų, 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvienam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kamb. sklype. 2 auto garažas. Centrinis šildymas. Geros pajamos, gera gyvenimi vieta.

10 BUTŲ MORAS. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kamb. irai.

SIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

ČIA VERTINGAS DOLERIS

8 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metiniu pajamų. Arti mūsų. \$71,700.

2 BUTŲ TVIRTAS MŪRAS ir mūro garažas. Šviesūs 2x6 kamb. butai. Poilsio kambariai sausam beismante, prie parko. \$26,800.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezidencija. 3 miegamieji, 2 vonios, karpetai, beismanto gražumėlis. Kampinis 40 pėdų lotas, 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.

1½ AUKŠTO, 18 metų mūras, 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūsų. Liga verčia atiduoti. \$33,500.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTŲ MŪRAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismante, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Arti mūsų. \$28,500.

PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Figus. \$5,900.

PUIKUS MŪRAS — 3 butai ir maisto krautuve su inventoriu. Šalia tuščias lotas, 2 auto mūris garažas. Brighton Parke. Šeimos nelaimė verčia parduoti viską už \$26,750.

PUIKUS 5 KAMB. 15 metų Mūras. Arti "Cool Aid" ir mūsų ofiso. — \$24,900.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRATIS

BUD'S REAL ESTATE

1369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu raišius (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE, Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208½ W. 95th St. GA 4-8654

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$60 pusmečių automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE, 523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškviatimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" SU DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00

Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrtus su okupantais ar jų igaliotniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras Institutas ir remia visus lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą žiūlės pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išsivijios, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Suspažinimui slūnčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill. 60608

Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vajuos proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajuos proga prašau siūsti Naujienas vieną savaitę suspažinimui nemokamai ir be jokių išpareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____

ADRESAS _____

